

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії НУК

С.І. Трушляков

01 _____ 2020 р.

ПРОГРАМА
вступного випробування з історії України
при прийомі на навчання для здобуття ступеня "бакалавр"
за скороченою програмою підготовки

Миколаїв 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програма розроблена на підставі Законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", Умов прийому до вищих навчальних закладів України у 2020 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11 жовтня 2019 року №1285, наказу Міністерства освіти і науки України "Положення про приймальну комісію вищого навчального закладу" за № 1085 від 15.10.2015 р., зареєстровано в Міністерстві юстиції за № 1353/27798 від 04.11.2015 р. (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки №622 від 06.06.2016 р.), Правил прийому до Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова у 2020 році.

Вступне випробування з історії України проводиться для прийому на навчання на першій (зі скороченим терміном навчання) або другий (третій) курс (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста для здобуття освітнього ступеню бакалавра на ту саму, або споріднену в межах галузі знань спеціальність, а також на спеціальності, зазначені в переліку спеціальностей (додаток 3 Правил прийому о НУК у 2020 р.).

Результат фахового вступного випробування оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Мінімальна оцінка з фахового вступного випробування для участі в конкурсному відборі становить 100 балів.

Критерії оцінювання фахового вступного випробування відповідають «Положення про організацію прийому до Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова при вступі на навчання на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня (ступеня) у 2020 році.».

Мета вступного випробування – оцінити рівень сформованості історичної компетентності вступників, набутих у процесі навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» та необхідних для опанування навчальних дисциплін, передбачених програмою підготовки фахівця освітнього ступеня «бакалавр».

Завдання вступного випробування з історії України передбачають перевірку сформованих у вступників знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів, а також сформованості у вступників загальнопредметних історичних умінь. Тестові завдання мають перевіряти такі знання й уміння вступників:

- називати історичні дати, хронологічні межі, періоди найважливіших подій і процесів, поняття, місця подій, обставини, учасників, результати подій, пам'ятки культури; – визначати хронологічні межі соціально-економічних і політичних подій, їх послідовність та синхронність, встановлювати відповідність між явищами, процесами, подіями та періодами, епохами;
- локалізувати історико-географічні об'єкти та історичні факти (події, явища, процеси) на карті;
- описувати хід, зовнішні ознаки подій, пам'ятки культури різних епох;
- характеризувати (визначати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи) подій, явищ і процесів минулого, діяльність видатних історичних постатей;
- встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою;
- розпізнавати найвидатніші культурні пам'ятки, описувати їх, визначати архітектурно-стильові та мистецько-стильові відмінності пам'яток різних періодів історії України, розкривати їхнє значення в українській культурній спадщині;
- визначати найважливіші зміни, що відбувалися в житті людства, значення найважливіших подій в історії України;
- встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення;
- давати визначення історичних понять й термінів, пояснювати їх і доречно вживати;

- працювати з історичними документами різного змісту, а саме: встановлювати відповідність між змістом фрагмента документа та певною епохою, аналізувати зміст фрагмента історичного документа та пояснювати основні ідеї, які він висвітлює.

Вступне випробування проводиться приймальною комісією НУК письмово у формі тестування. До складу екзаменаційного білету входить 50 завдань з розділів: «Стародавня історія України», «Виникнення та розквіт Київської Русі», «Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава», «Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX - XIV ст.», «Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)», «Українські землі в другій половині XVI ст.», «Українські землі в першій половині XVII ст.», «Українські землі наприкінці XVII – першої половини XVIII ст.», «Українські землі в другій половині XVIII ст.», «Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.», «Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.», «Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.», «Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.», «Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.», «Культура України в другій половині XIX – початку XX ст.», «Українські землі у складі Російської імперії на початку XX ст.», «Західноукраїнські землі на початку XX ст.», «Україна в Першій світовій війні», «Українська революція», «Україна в боротьбі за збереження державної незалежності», «Українська СРР в умовах нової економічної політики», «Радянська модернізація України», «Західноукраїнські землі», «Україна під час Другої світової війни», «Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 — початку 50-х років», «Україна в умовах десталінізації», «Україна у період загострення кризи радянської системи», «Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України», «Україна в умовах

незалежності». На кожне з завдань надано чотири варіанти відповіді, одна з яких є вірною. Тривалість проведення вступного випробування 120 хвилин.

Результат фахового вступного випробування оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Мінімальна оцінка з фахового вступного випробування для участі в конкурсному відборі становить 100 балів.

Критерії оцінювання фахового вступного випробування відповідають «Положення про організацію прийому до Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова при вступі на навчання на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня (ступеня) у 2020 році.».

2. ЗМІСТ КОЖНОГО РОЗДІЛУ

Вступники, які проходять випробування, повинні володіти знаннями та навичками за наступними темами:

Тема 1. Стародавня історія України.

*Вступник повинен: **характеризувати*** суспільне, господарське та духовне життя носіїв трипільської культури, кіммерійців, скіфів, давніх слов'ян; ***визначати*** риси неолітичної революції, причини та наслідки занепаду Великої Скіфії, особливості грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму, наслідки та значення Великого розселення слов'ян.

Тема 2. Виникнення та розквіт Київської Русі.

*Вступник повинен: **характеризувати*** внутрішню та зовнішню політику Олега, Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира Великого та Ярослава Мудрого; ***визначати*** значення та наслідки внутрішньо- та зовнішньополітичної діяльності князів доби, передумови та історичне значення запровадження християнства як державної релігії.

Тема 3. Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава.

Вступник повинен: характеризувати розвиток Київського, Чернігівського, Переяславського князівств, Галицько-Волинської держави, внутрішню та зовнішню політику Володимира Мономаха, його сина Мстислава, Данила Романовича, Юрія I Львовича, залежність українських князівств від Золотої Орди, наслідки золотоординського панування; *визначати* значення та наслідки Любецького з'їзду князів причини та сутність політичної роздробленості Київської Русі, особливості процесу формування та значення утворення Галицько-Волинської держави.

Тема 4. Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX - XIV ст.

Вступник повинен: характеризувати політичний і соціальний устрій Київської Русі та Галицько-Волинської держави, становище представників різних соціальних станів, стан розвитку господарства та торгівлі, здобутки в галузі писемності, освіти, літератури, архітектури та образотворчого мистецтва; *визначати* значення Київської Русі та Галицько-Волинської держави в історії українського народу та в загальноєвропейській історії.

Тема 5. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.).

Вступник повинен: характеризувати політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та інших держав до і після Кревської унії, соціально-економічний розвиток українських земель, становище суспільних станів, здобутки в галузі освіти та культури, архітектури; *визначати* особливості суспільно-політичного життя українських земель у складі Великого князівства Литовського, причини та наслідки Кревської унії, причини виникнення українського козацтва.

Тема 6. Українські землі в другій половині XVI ст.

Вступник повинен: характеризувати соціальну структуру українського суспільства, становище різних верств населення українського суспільства XVI ст., суспільно-політичні зміни, які відбулися на українських землях внаслідок Люблінської унії, здобутки в галузі освіти та науки; військово-

політичну організацію козацтва; становище православної церкви, діяльність видатних діячів періоду, православних братств; **визначати** причини та наслідки Люблінської унії, перших козацьких повстань, значення братського руху.

Тема 7. Українські землі в першій половині XVII ст.

Вступник повинен: **характеризувати** соціально-економічне та політичне становище на українських землях, становище православної та греко-католицької церков; **визначати** наслідки та значення «доби героїчних походів козацтва» перших десятиліть 17 ст., козацьких повстань 20-30-рр.

Тема 8. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Вступник повинен: **характеризувати** відносини Війська Запорізького з Польщею, Кримським ханством, Молдовою, Московією; умови мирних угод українців з польським урядом, українсько-російського договору 1654 р.; **визначати** причини та наслідки Національно-визвольної війни, місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи. Порівнювати наслідки та значення найважливіших битв Національно-визвольної війни.

Тема 9. Українські землі в 60-80-ті рр. XVII ст.

Вступник повинен: **характеризувати** зовнішню та внутрішню політику гетьманів, зміст політичних угод того часу, що стосувалися українських земель, особливості господарського та церковного життя; **визначати** причини та наслідки московсько-української війни 1658 - 1659 рр.; Руїни; укладення гетьманськими урядами угод з державами-сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися українських земель; **порівнювати** адміністративно-політичний устрій Слобідської України та Лівобережної Гетьманщини.

Тема 10. Українські землі наприкінці XVII – першої половини XVIII ст.

Вступник повинен: **характеризувати** внутрішню та зовнішню політику гетьманів у зазначений період, діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду»; зміст Конституції Пилипа Орлика; пере-

біг подій національно- визвольної акції гетьмана І. Мазепи; **визначати** причини укладення українсько-шведського союзу в роки Північної війни; наслідки Полтавської битви для українських земель.

Тема 11. Українські землі в другій половині XVIII ст.

Вступник повинен: **характеризувати** основні напрямки політики Російської імперії щодо України, особливості гайдамацького та опришківського рухів, територіально-адміністративного устрою та господарського життя Нової (Підпільненської) Січі; **визначати** причини гайдамацького та опришківського рухів, скасування гетьманства і ліквідації Запорозької Січі, наслідки ліквідації Запорозької Січі та Гетьманщини, поділів Польщі, приєднання земель Правобережної України та Криму до Росії; значення Запорозької Січі й Гетьманщини в історії України.

Тема 12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Вступник повинен: **характеризувати** політику Російської імперії щодо України, початок національного відродження, форми соціального протесту українського населення, поширення на Україну російського та польського суспільних рухів, програмні засади та діяльність Кирило-Мефодіївського братства, економічний розвиток і соціальні відносини; **визначати** причини та значення антикріпосницького руху в українських землях у складі Російської імперії, діяльності Кирило-Мефодіївського братства.

Тема 13. Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Вступник повинен: **описувати** перебіг національно-визвольного руху в Галичині під час революції 1848 - 1849 рр. в Австрійській імперії; **характеризувати** політику Австрійської імперії щодо західноукраїнських земель, її наслідки. Реформи Марії-Терези та Йосифа II. Початок національного відродження, форми соціального протесту населення; **визначати** наслідки та значення подій 1848 – 1849 рр., причини та значення антикріпосницького руху в західноукраїнських землях.

Тема 14. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.

Вступник повинен: **характеризувати** основні явища і процеси розвитку культури цього періоду, творчі здобутки видатних вітчизняних науковців та митців; **визначати** умови та особливості розвитку культури кінця XVIII - першої половини XIX ст., причини культурних зрушень у першій половині XIX ст.

Тема 15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Вступник повинен: **характеризувати** основний зміст реформ 1860-1870-х рр., особливості проведення реформ на українських землях, зміни у соціальному складі населення в другій половині XIX ст., процеси модернізації, національний рух на українських землях у складі Російської імперії, національна політика Росії, основні погляди та напрямки діяльності громадівців; **визначати** наслідки промислового перевороту, здобутки національного руху на українських землях у складі Російської імперії.

Тема 16. Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.

Вступник повинен: **характеризувати** особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст., зміни у соціальному складі населення, основні течії суспільно-політичного руху: москвофілів та народовців; діяльність «Просвіти» та Наукового товариства ім. Т. Шевченка, процес утворення українських політичних партій у Галичині; **визначати** причини трудової еміграції українців, зародження кооперативного руху, особливості українського національного руху, напрями діяльності і здобутки провідних діячів Західної України у визвольному русі другої половини XIX ст.

Тема 17. Культура України в другій половині XIX – початку XX ст.

Вступник повинен: **характеризувати** основні культурні явища, процеси другої половини XIX - початку XX ст., розвиток літератури, образотворчого, музичного мистецтва, архітектури, процес становлення професійного

театру, діяльність меценатів та їх вплив на розвиток культури; **визначати** умови розвитку культури у другій половині XIX – на початку XX ст., творчі здобутки видатних вітчизняних науковців та митців.

Тема 18. Українські землі у складі Російської імперії на початку XX ст.

Вступник повинен: **характеризувати** особливості економічного розвитку Наддніпрянської України (процес монополізації, розвиток сільського господарства, процес утворення українських політичних партій, розвиток самостійницької і автономістської течій в національному русі, національно-визвольний рух України в роки російської революції 1905 - 1907 рр., діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах Росії, проведення Столипінської аграрної реформи, особливості її запровадження в Україні; **визначати** основні тенденції соціально-економічного та політичного розвитку українських земель у складі Російської імперії на початку XX ст., причини та наслідки посилення національного гніту у 1907 - 1914 рр., напрями діяльності і здобутки діячів національного руху на українських землях у складі Російської імперії.

Тема 19. Західноукраїнські землі на початку XX ст.

Вступник повинен: **характеризувати** економіку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії, розвиток кооперативного руху, діяльність західноукраїнського політичного руху на початку XX ст., національних і спортивно-фізкультурних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт»; **визначати** причини активізації західноукраїнського політичного руху на початку XX ст., роль А. Шептицького у піднесенні національного життя на західноукраїнських землях. Результати боротьби національного руху Західної України на початку XX ст.

Тема 20. Україна в Першій світовій війні.

Вступник повинен: **характеризувати** територіально-політичні плани і наміри ворогуючих держав щодо українських земель, еволюцію позиції українських політичних сил щодо війни, соціально-економічне та суспільно-політичне становище населення впродовж війни, динаміку змін в свідомості

різних соціальних верств українського суспільства; **визначати** соціально-економічні та політичні наслідки війни для українського суспільства.

Тема 21. Українська революція.

Вступник повинен: **характеризувати** процес утворення та еволюції Української Центральної Ради, діяльність українських партій, політичних діячів в історії періоду, «регіональні радянські республіки», процес «українізації» частин російської армії, основні положення I, II, III та IV Універсалів УЦР, особливості соціально-економічного становища, настрої населення за часів революції, взаємовідносини УЦР із Тимчасовим урядом, перебіг та результати боротьби за владу в Києві в жовтні - листопаді 1917 р., перебіг першої війни радянської Росії з УНР; **визначати** причини Української революції, її характер, місце різних політичних сил у подіях періоду; причини прийняття Універсалів УЦР, їх історичне значення, місце і роль Всеукраїнських з'їздів рад у Києві та Харкові; Ультиматуму Раднаркому в політиці більшовиків щодо усунення УЦР; причини та наслідки першої війни радянської Росії з УНР, здобутки і прорахунки УЦР у державотворчому процесі.

Тема 22. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності.

Вступник повинен: **характеризувати** внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана П. Скоропадського, Директорії, ЗУНР, УСРР, зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, Ризького мирного договору, культурне життя в Україні в 1918-1921рр.; **визначати** причини гетьманського перевороту та падіння режиму гетьмана П. Скоропадського; особливості внутрішньої та зовнішньої ситуації в УНР часів Директорії; причини та наслідки українсько-польської війни та підписання С. Петлюрою Варшавського договору; причини поразки національно-визвольних змагань (національно-демократичної революції в Україні), історичне значення відновлення української державності на східно- та західноукраїнських землях та об'єднання українських держав (Акт злуки).

Тема 23. Українська СРР в умовах нової економічної політики.

*Вступник повинен: **характеризувати** неперіод та її складові, процес стабілізації економічного і соціального життя в Україні, політику більшовиків щодо релігії та церкви в Україні, політику «українізації» та її наслідки, особливості розвитку української культури в цей період; **визначити** причини та наслідки «українізації», її вплив на українську культуру й ментальність населення УСРР, вступу УСРР в СРСР; причини та особливості впровадження непу в Україні; **порівнювати** політику «воєнного комунізму» та нову економічну політику (неп) в УСРР.*

Тема 24. Радянська модернізація України.

*Вступник повинен: **характеризувати** сутність та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації в Україні. Взаємозв'язок між різними складовими економічної політики сталінського режиму (індустріалізація, колективізація). Зміни в соціальній структурі населення. Особливості суспільно-політичного та культурного життя періоду; **визначити** причини та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації, зв'язки між радянською модернізацією і зміною соціальної структури українського радянського суспільства, масовими репресіями в Україні. Причини та наслідки Голодомору 1932-33 рр.; **порівнювати** політику непу та економічну політику 1930-х років.*

Тема 25. Західноукраїнські землі.

*Вступник повинен: **характеризувати** вплив міжнародної ситуації 1920-1930-х рр. на становище західноукраїнських земель, політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини в українських землях, стан економіки, життя населення, освіти та культури, різні течії національного руху, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 1930-х роках; **визначити** міжнародні чинники розподілу українських земель між іншими державами на початку 1920-х рр. та їх наслідки для населення, причини та наслідки діяльності політичних сил у західноукраїнських землях у цей період.*

Тема 26. Україна під час Другої світової війни.

Вступник повинен: характеризувати суть гітлерівського плану «Ост», нацистський «новий порядок» в Україні, діяльність радянських партизан та українського визвольного руху; *визначати* наслідки радянсько-німецьких договорів 1939 р. для українських земель; політики радянізації новоприєднаних до УРСР територій, причини поразок Червоної армії у 1941 р., основні результати та наслідки війни для України й українського народу, внесок українського народу в перемогу над Німеччиною та її союзниками; *описувати* мобілізаційні заходи, процес окупації України, перебіг найважливіших військових подій 1941-1945 рр., депортацію кримських татар та інших народів Криму.

Тема 27. Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945 — початку 50-х років.

Вступник повинен: характеризувати зовнішньополітичну діяльність УРСР у повоєнні роки та політику влади щодо економічного, соціально-політичного, релігійного, культурного та повсякденного життя населення, хід операції «Вісла», процеси радянізації західних областей України; *визначати* причини та наслідки проведення операції «Вісла», розгортання ідеологічних кампаній, голоду в Україні, «саморозпуску» УГКЦ.

Тема 28. Україна в умовах десталінізації.

Вступник повинен: характеризувати сутність процесу лібералізації, реформи управління економікою в середині 1950-1960-х рр., здобутки та особливості розвитку культури, сутність опозиційного руху; *визначати* наслідки процесу лібералізації, економічних реформ для українського суспільства, причини та наслідки входження Кримської області до складу УРСР, причини виникнення та значення опозиційного руху.

Тема 29. Україна у період загострення кризи радянської системи.

Вступник повинен: характеризувати зміни в політичному керівництві УРСР на початку 1970-х рр., ключові положення Конституції УРСР 1978 р., стан промисловості та сільського господарства, основні вимоги та напрями опозиційного руху 1960-1970-х рр., явища у сфері культури, політику руси-

фікації; **визначати** прояви політико-ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, причини активізації опозиційного руху, здобутки та проблеми розвитку соціальної сфери.

Тема 30. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України.

Вступник повинен: **характеризувати** зміст та основні напрями політики «перебудови», розгортання соціального та національного руху, падіння авторитету КПУ, формування багатопартійності, зміст Декларації про державний суверенітет України та Акта проголошення незалежності, соціально-економічна ситуація в УРСР; **визначати** причини і наслідки поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення, розпаду СРСР і його наслідки для державотворення в Україні.

Тема 31. Україна в умовах незалежності.

Вступник повинен: **характеризувати** початок державотворчих процесів. Заснування Збройних сил. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Прийняття державної символіки, формування Інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. Приватизація засобів виробництва. Лібералізація цін. Грошова реформа. Диференціація суспільства. Інтегрування України в європейське та світове співтовариство. Соціально-економічне та культурне життя. «Газові» та «торгівельні війни» з Росією. «Революція Гідності». Агресія Росії проти України. Анексія Криму. Президентські вибори 2014 р. Антитерористична операція. Угода про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС).

3. ЛІТЕРАТУРА

1. Лях Р.Д., Темірова Н.Р. Історія України: підруч. для 7 кл. / Р. Лях, Н. Темірова. - 4-те вид., випр. - К. : Генеза, 2003. - 190 с.: іл.
2. Свідерський Ю.Ю., Ладиченко Т.В. Романишин Н.Ю. Історія України: Підручник для 7 кл. - К.: Грамота, 2007. - 272 с.: іл.
3. Смолій В.А. Історія України: Підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.А.Смолій, В.С.Степанков. - К.: Генеза, 2007. - 224 с.: іл., карти.

4. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 8 клас: Підручник для загальноосвіт. навч.закл. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - Х.: АН ГРО плюс, 2008. - 256 с.: іл.
5. Власов В.С. Історія України: 8 кл.: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. / В.С.Власов. - К.: Генеза, 2008. - 304 с.: іл., карти.
6. Швидько Г.К. Історія України, XVI-XVIII ст.: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Г.К.Швидько. - К.: Генеза, 2008. - 336 с.: іл., карти.
7. Струкевич О.К. Історія України: Підручн. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.К.Струкевич. - К.: Грамота, 2009. - 288 с.: іл.
8. Турченко Ф.Г. історія України.: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, В.М.Мороко. - 2-ге вид. - К.: Генеза, 2011. - 352 с.: іл., карти.
9. Реєнт О. Історія України: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. Реєнт, О. Малій. – К.: Генеза, 2009. – 240 с.: іл., карти.
10. Реєнт О.П., Малій О.В. Історія України: Підручн. для 10 класу загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2010. - 240 с.
11. Турченко Ф.Г. Новітня історія України. Частина перша. 1914 - 1939. Підруч. для 10-го кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко. - Вид. 3-те, виправл. та допов. - К.: Генеза, 2003. - 352 с.: іл.
12. Турченко Ф.Г. Новітня історія України (1939 - початок XXI ст.): Підручник для 11-го кл. серед. загальноосв. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, П.П.Панченко, С.М.Тимченко. - Вид. 5-те, доопрац. й допов. - К.: Генеза, 2006. - 384 с.: іл., карти.
13. Свідерський Ю. Ю Давня і середньовічна історія України – Ч. I. / Ю. Свідерський, В. М. Окаринський .– Тернопіль: Астон, 2007. – 368 с.
14. Коріненко П. С. Новітня історія України (1939 – 2007 рр.). / П. С. Коріненко, М. В. Бармак, В. Д. Терещенко – Ч. IV. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2007. – 400 с.

15. Гісем О.В. Історія України. Збірник типових тестових завдань: навч. посіб. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.: Український центр підготовки абітурієнтів, 2013. - 208с.

16. Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф. Історія України. 7-9 класи: Наочний довідник / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк, О.Ф. Трухан. - К.; Харків: Веста, 2007. - 176 с.

17. Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 10-11 класи: Наочний довідник / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.;Х.: Веста, 2007. - 152 с.

18. Островський В.В. Готуємося до зовнішнього незалежного оцінювання: збірник тестових завдань з історії України / В.В.Островський. - 2-ге видання, доповнене. - Тернопіль: Мандрівець, 2014. - 424 с.: іл.

19. Кульчицький С. В. Історія України: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів. / С. В. Кульчицький, Ю. А. Мицик, В. С. Власов. - К.: Літера ЛТД, 2009. - 528 с.

20. Коріненко П. С. Історія українського селянства: навч.-метод. посіб. / П. С. Коріненко – Тернопіль : [Вид відділ ТНПУ], 2014. – 296 с.

21. Касьянов Г. В. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії / Г. В. Касьянов. – К.: Наш час, 2008. – 432 с.

Програма обговорена та узгоджена на засіданні кафедри вищої математики (протокол № 6-19 від 28 січня 2020 р.)

Голова предметної комісії О. В. Бобіна

Програма розглянута та затверджена на засіданні приймальної комісії (протокол №6 від 31 січня 2020 р.)

Відповідальний секретар
приймальної комісії В.І. Комишник